VÅLE HISTORIELAG

2022

Årsmøtet

Årets møteprogram startet med årsmøtet i historielaget 24. februar med 27 fremmøtte

Arkeolog Kjersti Jacobsen holdt et engasjerende foredrag om *Gamle veier i distriktet*, illustrert med blant annet spennende bilder av gamle kart, og spor av veier og bruer som fortsatt finnes i terrenget.

Det ble servert rømmegrøt, saft, kringle og kaffe. Den tradisjonelle utlodning ble gjennomført, og de frammøtte syntes tydeligvis det var godt å komme tilbake til normalen etter koronaen.

Årsmøtet ble åpnet og ledet av Karl Anders Bråten, nå som avtroppende leder. Årsmeldinger og regnskap for historielaget og stiftelsen Våle prestegård ble gjennomgått og tatt til etterretning etter noen forslag til justeringer. (Et fyldig referat ligger på historielagets hjemmeside *vålehistorielag.no*)

Valgkomiteens leder Svein Olsen, ledet valget der komiteens forslag fikk tilslutning. Årsmøtet valgte Thorvald Hillestad til ny leder., og etter at styret har konstituert seg består det av:

Leder: *Thorvald Hillestad*
Nestleder: *Jan Hansen*
Kasserer: *Arne Hetlesæther*
Sekretær: *Mette Kirkevold*
Leder aktivitetskomitéen: *Inger Marie Olsen*
Styremedlem (hjemmeside og Re-minne-kontakt): *Arnfinn Eek*
Fra museumsstyret: *Anne Lise Skaug*
Varamedlemmer: *Marit Lefsaker Hammer* (møter fast i styret), *Hans Borge, Vidar Flåteteigen*.

Karl Anders Bråten, Harald Gjersøe og *John Kihl* ønsket ikke gjenvalg til styret og ble takket av sammen med *Borghild Søyland* som gikk av som leder i museumsstyret. Alle har lagt ned en stor arbeidsinnsats for historielaget og flere fortsetter i andre funksjoner i laget.

Årsmøtet gjennomførte også valg til Museumsstyret, Aktivitetskomitéen, Husstyret og Valgkomitéen og styret for Stiftelsen Våle prestegård.

Karl Anders Bråten utnevnt til æresmedlem

Etter 8 år som leder av Våle historielag ønsket ikke Karl Anders Bråten å ta gjenvalg på årets årsmøte. Ved avslutning av årsmøtet tok avtroppende nestleder, Harald Gjersøe, ordet og takket Karl Anders for den store innsatsen han hadde lagt ned som leder gjennom disse årene. Men ikke bare arbeidet som leder, men også hans omfattende dugnadsarbeid for historielaget og prestegården.

Et enstemmig styre har stått bak beslutningen om å tildele Karl Anders æresmedlemskap i Våle historielag. Hans innsats ved alltid å være til stede, passe på at ting ble gjort i rett tid, og alltid være tilgjengelig for spørsmål, i tillegg til å kunne svare på det meste, har vært av stor betydning for laget.

Ny leder, Thorvald Hillestad, fulgte opp med å trekke parallellen til sin erfaring med Karl Anders i politikken: *«Du var høyst oppegående og var godt oppdatert på sakene. Men du var ikke på talerstolen i tide og utide. Når du iblant ba om ordet, da lyttet vi. Budskapet du kom med var ikke innpakket, men klart og forståelig, og det var nødvendig at det ble sagt.»*

Rusletur

Torsdag 21. april hadde vi annonsert rusletur langs pilegrimsleden. Det var annonsert at turen skulle gå fra Botne kirke til Burmaveien. Dette ble kanskje i lengste laget og skremte muligens noen. Vi endret derfor litt på ruta og kjørte til Østre Bakke, hvor Trygve Ånestad inviterte inn til å ta en titt på stabbursloftet som inneholdt mye av interesse for medlemmer av et historielag.

Fra Bakke gikk vi langs Holtungveien til Kvan og over Kårjord til Botne Kirke. Diakon Ole Hafell ledet an og hadde mye å fortelle om Pilegrimsleden, bl.a. om pilegrimsledsmerker: «Gule piler» fra tidligere tider og nåtidens merker med piler og severdighetsmerker.

Gårdsmuseet i Sørbyveien

Torsdag 12. mai kunne historielaget sammen med Anne-Brit og Per O. Skåre, ønske velkommen til omvisning på Gårdsmuseet i Sørbyveien. Per Skåre har samlet gjennom et langt liv, og som pensjonist har han fått tid til å organisere samlingen vi nå er invitert til å se. Samlingen spenner fra eldre landbruksredskap, traktorer og biler, til elektronikk. Her finnes generasjoner av radioapparater og telefoner, klokker og TV-apparater. Også vakkert restaurerte veteranbiler og en landauer så velholdt og smakfullt restaurert at den når som helst kunne transportere hvilken som helst notabilitet. En sjekk i Store norske leksikon viser at en landauer er et herskapelig hestekjøretøy med fire hjul, og må trekkes av minst to hester. Den kjøres av en kusk som sitter på et eget sete. Landaueren har plass til

fire personer som sitter mot hverandre to og to på stoppede seter. Her er det bare hestene som mangler.

Godt over 50 personer møtte opp, over minst tre generasjoner, og praten gikk livlig. På låven ble gamle landbruksredskaper diskutert blant dem som husket dem i bruk, nede ble veteranbilene tatt i nærmere øyesyn sammen med all verdens elektroniske duppeditter mange kunne huske fra nær eller fjernere oppvekst.

På gårdsplassen kunne vi slå oss ned å nyte en kopp kaffe og en kakebit. En stor takk fra historielaget til Anne-Brit og Per som åpnet opp og ga oss denne opplevelsen.

Åpen prestegård

Søndag 19. juni var det åpen prestegård, med omvisning og kafé. Linjentene stilte opp og demonstrerte bearbeiding av lin, og Hvalfangerrommet ble reåpnet med en betydelig utvidet utstilling samlet av Per Ormestad, som var til stede og orienterte.

Olsokfeiring

Søndag 29. juli var det tradisjonen tro Olsokgudstjeneste på prestegården. Etter gudstjenesten var det åpen kafé med rømmegrøt. Nærmere 60 personer deltok.

Sensommerfestivalen 2022

Endelig kunne vi på alvor åpne opp Våle prestegård etter at pandemien hadde roet seg, og Invitere til sensommerfestival 3. og 4. september. Historielaget var medarrangør sammen med Arrangementsgruppa for Våle prestegård, Linjentene, Gla'gjengen og Våle bondelag. Blant historielagets oppgaver var å legge til rette for utstillerne, hjelpe til med å anvise parkering, og å sørge for at kaféen kan diske opp med noe å spise for de besøkende.

I alt 15 utstillere hadde meldt seg på, noe som er rekord. I tillegg til de trofaste gjennom mange år, fikk vi fire forskjellige gårdsbutikker på besøk. Her ble det solgt alt av grønnsaker, mye økologisk, honning, egg, kjøtt, syltede grønnsaker på glass, økologiske melkeprodukter som is og yoghurt. Som alltid var det aktiviteter for store og små, musikk og sang, og spennende utstillinger.

Programmet var sammensatt og rikholdig. Aktivitetene startet lørdag klokken 12, klokken 13 var det offisiell åpning ved Tønsbergs ordfører Anne Rygh Pedersen. Tradisjonen tro bidro Gla'gjengen til å dra det hele i gang med et godt musikals innslag. Dette ble fulgt opp med sang og trekkspill på tunet v/Hanne og Arild. Videre i lørdagens program fikk vi besøk av Treskelaget før Helst Tempo putret inn på tunet med den obligatoriske blågrå røykskya etter seg.

Søndagen startet med friluftsgudstjeneste v/ sogneprest Marie Pleym. Også på søndag ble det sang og trekkspill på tunet, det ble omvisning på prestegården, utstilling av T-Forder med mulighet for en kjøretur for de yngste, og til slutt kåring av årets beste brød.

Nærmere 2000 mennesker var innom i løpet av de to dagene.

Høstmøte

Torsdag 13. oktober var det høstmøte på Våle prestegård. Karl Anders Bråten hadde kveldens innlegg under tittelen: *Prestegården i reiseskildringer – Våle prestegård*, der han hadde sett nærmere på noen kjente, historiske personer som hadde besøkt prestegården på sine reiser i Norge. Den første: Kong Jacob VI Stuart av Skottland, så lang tilbake som i 1589, da den nåværende prestegården ennå ikke var bygget. Den neste kongelige som overnattet, nå i den nåværende prestegården, var Kong Fredrik 5. av Danmark/Norge, i juli 1749. Den tredje, og siste, av de kjente personene han hadde funnet fram til at hadde overnattet på prestegården, var ikke av kongelig byrd, men derimot en som har satt betydelige spor etter seg i norsk språkhistorie, Ivar Andreas Iversen Aasen, som overnattet her i oktober 1858.

Den kulturelle skolesekken

Historielaget har i mange år, med støtte fra satsningen Den kulturelle skolesekken, invitert 4. trinn i Re til prestegården. I år har Våle historielag og Ramnes Historielag slått seg sammen om oppgaven, der kultur og idrett i nye Tønsberg kommune bidrar og gjør det mulig å leie inn noe bistand til formidling i tillegg til en omfattende frivillig innsats fra de to historielagene. Det støpes lys, bakes brød i bakerovn og lages julepynt på gammelmåten. Og ikke minst fortelles det historier om hvordan man feiret jul generasjoner tilbake. Dagene avsluttes med julegrøt i stua på prestegården. Med årets utvidelse av antall skoler som inviteres, strekker arrangementet seg over seks dager. I tillegg til alle barneskolene i gamle Re, kommer det elever fra Barkåker, Sem, Vear, Montessori og Volden skole i gamle Tønsberg.

Førjulsmøte

Torsdag 24. november var det tid for førjulsmøte på prestegården. Anne Eriksen fortalte om *Einar Skjæraasen, hans liv og virke*. Et engasjert og spennende kåseri der vi fikk følge Skjæraasen fra oppveksten i en familie med mange barn på et lite bruk øst i Trysil, hvordan han tjente til livets opphold som bankansatt, etter hvert i Oslo, og hvordan han gradvis slo igjennom som dikter, først på bokmål, seinere på sin hjemlige dialekt. Diktene fikk melodier av blant andre Finn Ludt, og ble en del av vår visetradisjon fra 1960-tallet og videre. Her var hans samarbeid med Erik Bye og Otto Nielsen viktig. Gjennom kåseriet hadde Anne Eriksen gjort et utvalg av Skjæraasens dikt som hun formidlet med en varm innlevelse.

Tradisjonen tro ble det servert rømmegrøt og kaffe og julebakst til de om lag 25 frammøtte, før vi avsluttet med et utvalg julesanger med pianostøtte av Wenche Weum Bue.

Julemarked

Lørdag 3. desember ble det avholdt Julemarked på prestegården med utstillinger, salg, kafé og aktiviteter. Julemarkedet blir arrangert i samarbeide med Arrangementgruppa, Stiftelsen Våle prestegård, Gla´gjengen, LINjentene og historielaget. Vi hadde også i år besøk av Smednissen som delte ut godteriposer til alle barna etter at de hadde sunget for han på låven. Markedet ble godt besøkt av store og små.

Medlemmer og økonomi

For 2022 har 172 medlemmer betalt kontingenten på kr. 200 til støtte for laget. Dette er fortsatt en viktig del av økonomien til historielaget, selv om vi i år har hatt muligheten til å få inntekter ved å avholde både sensommer- og julemarkedet. Også dette året har mange av våre medlemmer deltatt i dugnadsarbeider, både knyttet til drift og vedlikehold og i forbindelse med gjennomføringen av arrangementene vi har hatt. Vi er skyldige disse en stor takk og det hadde ikke vært mulig å gjennomføre uten at disse stiller opp.

Styret har avholdt 9 styremøter og behandlet alt 81 saker.

Styret har besluttet å inngå et samarbeid med Vestfoldmuseene om digitalisering av museums-gjenstandene på Våle Prestegård, via ”PrimusNett for historielag” og ”Digitalt museum for historielag”.

Etableringen av Primus for historielag for Våle historielag anses som en pilot. Målet med piloten er å sette opp løsningen, etablere rutiner og opplegg for opplæring. Piloten gjennomføres i perioden januar-april 2023.

Dette samarbeidet vil gjøre at de fleste gjenstandene som befinner seg på prestegården vil bli søkbare digitalt.

Styret forsetter også arbeidet med å registrere alle medlemmer i StyreWeb, slik at meldinger kan gå direkte ut til medlemmene via SMS og mail.

Våle, 24.01.2023

Thorvald Hillestad	Mette Kirkevold	Arnfinn Eek
Leder	Sekretær	Styremedlem